HAZRETİ SA’D BİN EBÎ VAKKÂS

Eshâb-ı kiramın büyüklerinden ve İran’ı zapt eden ordunun kumandanı. Dünyada iken Cennetle müjdelenen on sahabîden biridir. İsmi Sa’d, künyesi Ebû İshâk’dır, Babasının adı Mâlik ve künyesi Ebû Vakkas’dır. Babasının adı yerine künyesi kullanılmaktadır. İlk müslüman olanların yedincisidir. Fil vak’asından 23, Hicret’ten 30 yıl önce Mekke’de doğdu. Onyedi yaşında iken Hazret-i Ebû Bekir’in vasıtasıyla müslüman oldu. Müslüman oluş hâdisesi şöyle rivâyet edilir. Müslüman olmadan önce bir rüya görür. Rüyasında kendisi zifiri bir karanlığın içinde iken, birdenbire her tarafı aydınlatan parlak bir ay doğar. Ayın aydınlattığı yolu takip ederken aynı yolda Zeyd bin Haris, Hazreti Ali ve Hazreti Ebû Bekir’in önünden ilerlediğini görür. Kendilerine “Siz ne zaman buraya geldiniz?” diye sorar. Onlar da “Şimdi” diye cevap verirler. Gördüğü bu rüyadan üç gün sonra Hazreti Ebû Bekir’in kendisine İslâmiyeti anlatması üzerine, kalbinde İslâmiyete karşı bir sevgi hasıl oldu. Bunun üzerine Hazreti Ebû Bekir onu Peygamberimize (aleyhisselâm) götürdü. Peygamberimizin (aleyhisselâm) huzûrunda îmân edip, müslüman oldu.

Nesebi hem baba tarafından, hem de anne tarafından Peygamber efendimizle (aleyhisselâm) birleşir. Babası Mâlik bin Üheyb bin Abdi Menaf bin Zühre bin Kilâb-i Kureyşi’dir. Annesi, Zühreoğullarından Hamne binti Ebû Süfyân’dır. Annesi oğlunun müslüman olduğunu duyunca çok sinirlenip, Onu İslâm dininden döndürebilmek için çeşitli yollara müracaat etti. Oğlu Sa’d’ın kendisine karşı saygısını ve bağlılığını bildiğinden İslâm dîninden döndürebilmek için;

“Allah’ın, sana hısım ve akraba ile ilgilenmeyi, anne babaya dâima iyilik etmeyi emrettiğini söyleyen sen değilmisin?” der. Hazret-i Sa’d da “Evet” dedi. Bunun üzerine annesi asıl maksadını bildirmek için şöyle söyledi:

“Yâ Sa’d! Vallahi, sen Muhammed’in getirdiklerini inkâr etmedikçe, ben açlık ve susuzluktan helak oluncaya kadar ağzıma bir şey almayacağım. Sen de bu yüzden anne katili olarak insanlarca ayıplanacaksın.” O güne kadar annesinin her isteğine boyun eğmiş, bir dediğini iki etmemişti. Allahü teâlâ ve Resûlüne (aleyhisselâm) bütün kalbiyle inanmış ve bağlanmış olduğundan bu îmân kuvveti üstün geldi. Annesinin isteğini kabûl etmedi. Annesinin yiyip içmediğini ve bunda inat ettiğini görünce, şöyle dedi:

“Ey Anne, senin yüz canın olsa ve her birini İslâmiyeti bırakmam için versen, ben yine dînimden vaz geçmem. Artık ister ye, ister yeme.” Annesi Hazret-i Sa’d’ın dinine bağlılığını,

imânındaki sebatını görünce şaşırdı, çaresiz kaldı. Yemeye ve içmeye tekrar başladı.

Sa'd bin Ebî Vakkas hazretleri ile annesi arasında geçen bu hâdiseden sonra Allahü teâlâ evladın anne ve babaya hangi hallerde tâbi olacağını, hangi hallerde tâbi olmayacağını bildiren Ankebût sûresi, sekizinci âyet-i kerîmesini göndererek; "Biz insana, ana ve babasına iyilikte bulunmasını tavsiye ettik. Bununla beraber, hakkında bilgi sahibi olmadığın (ilah tanımadığın) bir şeyi bana ortak koşmak için sana emrederlerse, artık onlara (bu husûsta) itaat etme! Dönüşünüz ancak banadır. Ben de yaptığınızı (amellerinizin karşılığını) size vereceğim" buyurdu.

Sa'd bin Ebî Vakkas, Eshâb-ı kiram arasında en cesur ve kahraman olanlardandır. Şecaatta (cesârette), düşmana karşı şiddette en ileri Eshâb-ı kiram arasında Hazreti Ömer, Hazreti Ali, Hazreti Zübeyr bin Avvam ve Sa'd bin Ebî Vakkas hazretleriydi.

İslâmiyetin, ilk yıllarında müslümanlar müşriklerden çok eza ve cefâ görüyorlardı. Hazret-i Sa'd da çok eziyet çekmişti. Eshâb-ı kiram ibâdetlerini serbestçe yapamıyorlardı. Hazret-i Sa'd ilk müslüman olan Sahâbîlerden birkaçı ile beraber, Mekke'de Ebû Düb denilen bir vadide namaz kılmakta idiler. Müşriklerin ileri gelenlerinden Ebû Süfyân, birkaç müşrikle beraber yanlarına gelerek onların namazlarıyla alay etmeye ve kötülemeye başladılar. (Ebû Süfyân, o sırada henüz müslüman olmamıştı). Bunun üzerine birbirlerine girdiler. Hazret-i Sa'd, eline geçirdiği bir deve kemiğiyle bir müşriğin başını yardı. Bunu gören diğer müşrikler korkuya kapılıp kaçtılar. Böylece Hazret-i Sa'd, Allah yolunda, ilk kâfir kanı döken Sahâbîoldu.

Hazret-i Sa'd bütün gazâlarda ve bir çok seriyelerde bulundu. Savaşlarda çok kahramanlıklar gösterdi. Mekkeli müslümanların üç bayrağı bulunuyordu. Bunlardan biri kendisine verilmiş, müslümanların bayraktarlığını yapmıştır. Bedir Harbinde, büyük kahramanlık göstermiş, düşman tarafında bulunan, müşriklerin en başta gelen kumandanı ve en azılı din düşmanlarından olan Sa'd bin el-As'ı öldürmüştür. Uhud Harbinde de, müslümanların sıkışık durumlarında büyük bir metanetle çarpışmış, Peygamberimizin (aleyhisselâm) yanından hiç ayrılmayıp, düşmana karşı savaşmıştır. Hazret-i Sa'd ok atmakta çok maharetliydi. Her attığı ok isâbet ediyordu. İslâmiyette, Allah yolunda ilk ok atan Sahâbî olup, okçuların (kemankeşlerin) reîsiydi. Uhud Harbinde, 1000'den fazla ok attı. Peygamberimiz tarafından, büyük iltifâtlara ve duâlara mazhar oldu. Peygamberimiz ok atarken Ona, "At yâ Sa'd! Anam, babam sana feda olsun!" diye duâ etmiş, her ok atışında "İlahî bu senin okundur. Atışını doğrult." "Allahım sana duâ ettiğinde Sa'd'ın duâsını kabûl eyle" diye duâ etmiştir.

Peygamber efendimiz, (aleyhisselâm) hayatında "Anam, babam sana feda olsun" diye sadece Hazret-i Sa'd için duâ etmiş, bunun dışında hiçbir kimseye böyle duâ etmediğini Hazreti Ali bildirmiştir.

Hazret-i Âişe (radıyallahü anha) anlatır: Resûlullah (aleyhisselâm) gazvelerin birinde, geceleyin Medine'ye dönüp geldiğinde "Ne olurdu, sâlih bir kimse beni korumağı üzerine alsaydı!"buyurdu. Birden bir silâh sesi duyduk. "Bu kimdir?" buyurdu. "Benim, Sa'd bin Ebî Vakkas" dedi. Peygamberiniz "Seni buraya hangi şey getirdi" Ya'ni buraya niçin geldin? buyurdu. Hazret-i Sa'd: "İçimden bir ses Resûlullah yalnızdır, korkarım ki, din düşmanları ona bir sıkıntı ve eziyet verirler dedi. Bunun için O'nu korumağa ve hizmetine geldim." Bunun üzerine Resûlullah ona duâ etti ve uyudu.

Sa'd bin Ebî Vakkas hazretleri, bir çok birliklere de kumandanlık etmiştir. Peygamberimiz zamanında Hicaz'da, el-Harrar mevkiine gönderilen seriyyeye kumandanlık yapmıştır. Medine şehrinin emniyetinin sağlanmasında önemli görevlerde bulunmuş, Resûlullah efendimizle (aleyhisselâm) Buvat Seferine katılmış, bu seferde Peygamberimizin (aleyhisselâm) sancağını taşımıştır. Hudeybiye antlaşmasında bulunmuş, şahid olarak anlaşmayı imza etmiştir. Hazreti Ebû Bekir, halife seçilince ilk bîat edenler arasında olmuştur.

Hazret-i Ömer zamanında, Hevazin bölgesine zekât toplamak için gönderilmişti. Bu sırada İran taraflarındaki olaylar büyüyünce, hem bu olayları önlemek, hem de düşmana bir ders vermek için bir İslâm Ordusu hazırlandı. Bu ordunun başına kimin geçirilmesi gerektiği yapılan şûrada görüşüldü. Bazıları bizzat bu ordunun başına kumandan olarak Halife Hazreti Ömer'in getirilmesini istiyorlardı. Bir kısmı da bunun çeşitli sebeplerle uygun olmayacağını, başka birisinin kumandanlığa getirilmesini istiyordu. Bu sırada Sa'd bin Ebî Vakkas hazretlerinin Hevazinden mektûbu geldi. Sa'd bin Ebî Vakkas'ın (radıyallahü anh) ismini duyan Eshâb-ı kiramın hepsi ittifâkla Hazret-i Ömer'e: "İşte aradığın kimseyi buldun" dediler. Bunun üzerine Hazret-i Ömer, Sa'd bin Ebî Vakkas'ı (radıyallahü anh) Medine'ye çağırarak, O'nu İslâm ordularına

başkumandan tâyin etti. O'na: Ey Sa'd! Sana Resûlullahın dayısı ve eshâbı dediklerine bakıp da gurûrlanma. Allahü teâlâ kötülüğü ancak iyilik ile yok eder.

Allah ile kul arasında kulluktan başka bir bağ yoktur. Allah onların Rabbi, onlar da, Onun kullarıdır. Fakat ölürken ki son durumları ve bu son nefeste ettikleri son sözleri bakımından birbirlerinden üstün olurlar. Ancak kullukla Allah katında karşılık bulur, sevâb kazanırlar. Bak Allah'ın Resûlü ne yapıyor idiyse sen de öyle yap ve sabrı elden bırakma." dedi. Hazreti Ömer bu şekilde nasîhat ettikten sonra Sa'd bin Ebî Vakkas (radıyallahü anh)'ın emrine dörtbin asker verdi. Hazreti Sa'd bu askerlerle Medine'den çıktı. İran topraklarında bulunan İslâm askerleri ile birleşerek meşhûr Kadisiye Meydan Muharebesi'ni kazandı.

Kadisiye Muharebesi; İslâm Ordusu ile İran Ordusu arasında oldu. İslâm Ordusuna Sa'd bin Ebî Vakkas (radıyallahü anh), İran Ordusuna da Rüstem kumanda ediyordu, İslâm Ordusu, Fırat nehrinin bir kolu olan Atîk nehrinin Kadisiye denilen yerinde ordugâh kurdu. Harpden önce İran'ın başşehri Medayine elçiler gönderildi. İran Kisrası Yezd-i Cürd ile görüştüler, İranlıları İslama davet ettiler. "Ya müslüman olursunuz, ya cizye verirsiniz veya harp edersiniz" diye şart ileri sürdüler. İran Kisrası buna sinirlenerek "Eğer benden önce elçi öldüren bir melik olsaydı, ben ikincisi olup, sizi öldürürdüm" dedikten sonra bir miktar toprak getirtti. "Bende sizin için başka şey yok. En büyüğünüz kimse bunu yüklensin de reîsinize götürsün ve biliniz ki, cümlenizi Kadisiye hendeğine gömmek için Rüstem'i göndermek üzereyim." dedi. Bunun üzerine elçiler arasında bulunan Âsım bir Amr kalkıp toprağı yüklendi, dışarı çıktılar. Arkadaşlarıyla beraber Hazret-i Sa'd'ın yanına döndüler ve "Yâ Sa'd müjde. Allahü teâlâ onların toprağını bize verdi" dediler. Eshâb-ı kiram verilen bu bir parça toprağın daha sonra İran toprağının tamamının verileceğine dair Allahü teâlânın bir müjdesi olduğuna inandılar.

İran Ordusu da gelip; Atîk nehri kıyısında ordugâh kurdu. 120 bin kişi olan İran Ordûsu'nun 30 bini zırhlı ve birbirinden ayrılmaması için zincirle bağlı idiler. Ayrıca İran Ordûsu'nun ön saflarına filler yerleştirilmişti. İslâm Ordusu ise 34 bin kişi idi. Hazret-i Sa'd, anlaşma ile işi halletmek istiyordu. Yine elçi göndererek kendilerine üç gün süre tanıdıklarını bu üç gün içinde ya müslüman olursunuz, ya cizye verirsiniz veya cenge hazır olursunuz diye haber gönderdi. Onlar üç gün içinde bunları kabûl etmediler. Dördüncü gün harp başladı. Harp başlamadan önce Hazret-i Sa'd askerlerine şöyle hitap etti: "Mevkilerinizde sebat ediniz, öğle namazından sonra ben dört tekbir alacağım. İlkinde siz de tekbir alırsınız, harbe hazır olursunuz, ikinci tekbirde, siz de tekbir alır silâhlanırsınız. Üçüncü tekbirde siz de tekbir alıp, askeri harp için coşturursunuz, dördüncü tekbirde düşman üzerine hücum ediniz ve "Lâ havle velâ kuvvete illâ billah" deyiniz.

İslâm askerleri, bildirilen emirle düşmana hücum ettiler. İran Ordusu beraberinde getirdikleri fillerle karşılık verdiler. İlk gün şiddetli çarpışmalar oldu. Sonraki günlerde İslâm Orduları uyguladıkları dahiyane taktiklerle İran Ordusu'nu bozguna uğrattılar, önce İran Ordusu komutanları öldürüldü. İran Ordûsu'nun baş komutanı Rüstem de öldürülünce ordu dağıldı. Kaçışmaya başladılar. Kaçmaya çalışanların çoğu da nehre düşerek boğuldu, kalanlar da esîr edildi. Bu harbde müslümanlar 2000 şehîd verdi. İranlıların tamamına yakını öldürüldü. Müslümanlar büyük bir zafer kazandılar. Daha sonra Hazreti Ömer'in emriyle Sâsâni Devleti'nin başşehri ve İran Kisrası'nın bulunduğu Medayin şehrine hareket edildi. İslâm askerinin Medayine hareket ettiğini İran Kisrası Yezd-i Cürd duyunca korkudan şehri terk etti. İslâm Ordusu Medayin şehrine kolayca girerek burayı fethetti. Sa'd bin Ebî Vakkas bu fethi şu mektûbla Halife-i Müslimîne bildirdi:

Rahmân ve Rahim olan Allahü teâlânın adıyla:

Irak vâlisi Sa'd bin Ebî Vakkas'tan, Mü'minlerin emiri Ömer-ül-Fârûk'a: "Allah'ın selâmı üzerine olsun. Kendisinden başka hak ma'bûd olmayan, eşi benzeri olmayan Allahü teâlâya hamd eder, O'nun habibi olan Muhammed aleyhisselâma salât ve selâm ederim. Allahü teâlâ, şeytana uyan bir kavme karşı bize zaferi ihsân etti. Gözün görmediği meydanlarda at koşturmayı nasîb etti. Allahü teâlâ bize ihsânı ile muâmele etti. Kisra'nın yurdunun büyük bir kısmını ele geçirdik Ordu kumandanlarının çoğunu öldürdük. Bu savaşta melekler onların yüzlerine ve arkalarına vuruyorlardı. Çünkü Allahü teâlâ îmân edenlerin yardımcısıdır. İmân etmeyenlerin yardımcısı yoktur. Yezd-i Cürd kaçtı. Kızı, esîr olarak ele geçirildi. Bundan sonra ne yapacağımız husûsunda, Medayin şehrinde emirlerinizi bekliyorum. Allahü teâlânın selâmı bütün müslümanların üzerine olsun."

Hazreti Ömer, Sa'd bin Ebî Vakkas (radıyallahü anh)'ın mektûbunu aldı. Medine'de bulunan Eshâb-ı kiram ile uzun uzun istişâre etti. Haşr sûresi 7, 8, 9, 10.'ncu âyetlerini delîl getirerek, arazinin eski sahiplerinde kalmasına ve araziye

haraç vergisi konulmasına karar verildi. Bu kararı Hazreti Ömer şu mektûbla Sa’d bin Ebî Vakkas (radıyallahü anh)’a bildirdi:

Mektûbunu aldık. Orada, bildirdiğine göre, gaziler senden, elde ettikleri ganîmetleri ve Allahü teâlânın fey olarak kendilerine ihsân ettiği malları kendileri arasında taksim etmeni istemişler. Benim mektûbum sana ulaşınca meseleye nazar et ve eğil. Mal, hayvan ve eşya olarak insanların sana celbettikleri ganîmetleri topla. Onları müslümanlardan hazır bulunanlara bölüştür. Arazi ve nehirleri işleyicilerine bırak ki, onlar bütün müslümanların atiyyelerine dahil olsun: Çünkü, eğer sen onları yani arazi ve nehirleri halen orada bulunanlara taksim edersen, onlardan sonra geleceklere bir şey kalmaz. Ben sana, karşılaştığın kimseleri, harpten önce İslama davet etmeni emretmiştim. Her kim muharebeden önce davetine icabet eder de müslüman olursa, o kimse müslümanlardan bir fert sayılır. Müslümanlar için yapılması lâzım olan hak ve vecibeler onun için de tahakkuk etmiştir. Onun da İslâmda bir hissesi (sehmi) vardır. Her kim harp ve hezimetten sonra İslâm davetine icabet, ederse o da müslümanlardan bir ferttir. Lâkin onun malı müslümanlarındır. Zira müslümanlar onun malını, o İslâm olmazdan önce elde etmişlerdir. İşte bu benim emrim ve sana yollanan ahdimdir.

Kadisiye Harbi ve Medayin’in fethinde büyük ganîmet elde edilmiş, Kisra’nın sarayları ve hazineleri müslümanların eline geçmişti.

Medayin şehrinin, havasının ve suyunun askerlere iyi gelmediğini anlayan Hazret-i Sa’d, Hazret-i Ömer’e durumu bildirdi. Bunun üzerine Hazret-i Ömer, yeni bir şehir tesis edilmesini emretti. Hazreti Sa’d da Kûfe şehrini kurdu, Kûfe şehrinin ilk vâlisi tayin edildi.

Hazret-i Ömer, şehîd olmadan önce kendisinden sonra yerine geçecek halifeyi seçmek için altı kişilik bir şûra teşkil edilmesini vasıyyet etmişti. Bildirmiş olduğu altı kişiden biri de Sa’d bin Ebî Vakkas hazretleriydi. Eğer Sa’d, halife seçilmezse ona bir vezirlik verilmesini de vasıyyet etmişti. Hazret-i Osman halife seçilince Hazret-i Ömer’in tavsiyesine uyarak, Hazret-i Sa’d-ı tekrar Kûfe vâliliğine tayin etti.

Hayatının sonlarına doğru, Medine’ye yakın Akik denilen yerde hastalandı ve orada 65 (m. 675) yılında vefât etti. Mübârek cesedi Medine-i Münevvere’ye götürüldü. Namazını Medine Vâlisi Mervan kıldırdı. Vasıyyetine uyularak Bedr Harbinde giymiş olduğu elbisesi ile defn edildi. Sa’d bin Ebî Vakkas hazretleri. Cennetle müjdelenen on sahâbîden (aşere-i mübeşşereden) en son vefât edendir.

Hazret-i Sa’d, heybetli, orta boyda, esmer tenli, cesur, sözü, özü doğru büyük bir zattı. Çok cömert olup, sadeliği severdi. Hazret-i Sa’d, Veda Haccı’ndan sonra hastalandığında, Peygamber Efendimiz kendisini ziyârete gelmişti. Sa’d hazretleri hastalığı şiddetlendiğinden duâ almak için Peygamberimize “Yâ Resûlallah siz Medine’ye döneceksiniz de ben burada ölüp dostlarımdan geriye mi kalacağım?” dedi. Peygamber efendimiz de “Hayır! Sen bizden geri kalamazsın! Burada kalır da Sâlih ameller işlersen, elbette onunla derecen artar, merteben yükselir. Umarım ki: Sen uzun zaman yaşayacaksın! Öyle ki, senden, bir takım kavimler faydalanacak, bir takımları da mahrûm kalacak” dedi ve “Ya Rab! Eshâbımın Mekke’den Medine’ye dönüşünü tamamla” diyerek duâ etti. Bunun üzerine iyileşti, şifâ buldu. Medine’ye döndü.

Sa’d bin Ebî Vakkas hazretleri, Peygamberimize annesi tarafından dayı olurdu. Bunun için Peygamberimiz ona “Bu benim dayımdır. Böyle bir dayısı olan varsa bana göstersin” diyerek iltifâtlarda bulunurdu.

Peygamber Efendimiz (aleyhisselâm) yine bir hadîs-i şerîflerinde “Ebû Bekir Cennettedir, Talha Cennettedir, Zübeyr Cennettedir, Abdurrahmân İbn-i Avf Cennettedir, Sa’d İbn-i Ebî Vakkas Cennettedir, Sa’îd İbni Zeyd Cennettedir.” buyurdu. Sa’d bin Ebî Vakkas’dan oğulları İbrâhîm, Âmir, Ömer, Muhammed, Mus’ab, Âişe-i Sıddîka, İbni Abbas, Osman Mehdî Alkame bin Kays, Ahnef bin Kays, Şureyh bin Hâni (radıyallahü anh) ve daha bir çokları hadîs-i şerîf rivâyet etmişlerdir.

Sa’d bin Ebî Vakkas hazretleri 270 hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Rivâyet ettiği hadîs-i şerîflerden bazıları şunlardır:

Resûlullah (aleyhisselâm) her namazın ardından muhakkak şöyle duâ ederdi: “Allahım, korkaklıktan, cimrilikten sana sığınıyorum. Rezil bir hayata düşmekten, dünyânın ve kabrin imtihanından sana sığınıyorum.”

“Sizden kim hergün bin tane sevâb kazanmak isterse 100 defa tesbihte bulunsun. Böyle yaparsa bin sevâb kazandığı gibi, onun misli kadar günahını da Allahü teâlâ yok eder.”

Resûlullah (aleyhisselâm) Eshâb-ı kiram arasında kardeşlik tesis ettikleri zaman, Hazreti Aliyi kendine seçerek "Yâ Ali! Sen benim dünyâda da âhirette de kardeşimsin" buyururdu. Resûlullah'a (aleyhisselâm) bir köylü gelerek, benim söyleyebileceğim bir kelime öğret, dedi. Resûlullah efendimiz (aleyhisselâm), "Allah birdir, O'ndan başka hiç bir ilâh yoktur ve O'nun ortağı da yoktur. Allah her şeyden yücedir. Bütün hamdlerin hepsi Allah'a mahsûsdur. Âlemlerin Rabbi olan Allahın şanı ne yücedir. Günahtan kaçmaya kuvvet, ibâdet yapmaya kudret ancak azîz ve hâkim olan Allahın yardımı iledir de." Köylü:

- Bunlar Rabbim içindir. Ya kendim için ne söyleyeyim? dedi. Resûl-i ekrem (aleyhisselâm):

"Allahım beni bağışla ve koru. Bana hidâyet ver ve rızıklandır, de" buyurdu.

"Her kim ihtiyâcından fazla bir suyu, muhtaç olanlardan esirgerse, Kıyâmet gününde Allahü teâlânın kerem ve ihsânına kavuşamaz."

"Yâ Ali, Musa'nın yanında Hârûn nasıl idi, ise, sen de, benim yanımda öylesin. Yalnız şu fark var ki, benden sonra Peygamber gelmeyecektir."

"Peygamber Efendimiz şöyle duâ edilmesini emrederdi: "Allahümme inni eûzü bike minel buhli ve eûzü bike minel cûbni ve eûzübike en urudde ila erzel-il-umrî ve eûzü bike min fitnet-id-dünyâ ya'nî fitnet-ed-deccâl ve eûzü bike min azâb-il-kabrî" (Yâ Rabbi! Cimrilikten, korkaklıktan, erzel-i ömür denilen ihtiyârlıktan, bunaklıktan, dünyâ fitnesinden yani deccâl'ın fitnesinden ve kabir azâbından sana sığınırım.)

"Müslümanın müslümanla üç günden fazla dargın durması helâl değildir."

"Kim müezzinin okuduğu ezanı dinler de, tek ve ortağı olmayan Allahdan başka hiçbir ilâhın bulunmadığına, Muhammed aleyhisselâmın O'nun kulu ve Resûlü olduğuna şehâdet ederim, Rab olarak Allah'ı, Peygamber olarak Muhammed'i (aleyhisselâm) ve din olarak İslâmiyeti seçip, râzı oldum derse günahları bağışlanır." "Kur'ân-ı kerîm okurken ağlayın; eğer ağlamazsanız, ağlamaya çalışın." "Kişinin aile fertlerine harcadığı sadakadır. Kişiye ailesine yedirdiği lokmadan muhakkak sevâb verilir." Duâsının kabûl edilmesi için duâ istendiğinde Peygamber Efendimiz (aleyhisselâm) "Duâ kabûl olmak için helâl lokma yiyin" buyurdu. Sa'd bin Ebî Vakkas (radıyallahü anh) Peygamberimizin (aleyhisselâm) duâsını aldığından her duâsı kabûl olurdu. Bunun için, müslümanlar O'nun duâsını almaya çalışırlardı. Düşmanlar da, her attığı ok isâbet ettiğinden, çok korkarlardı.

Ömrünün sonlarına doğru, gözleri görmez olmuştu. Bu halde iken Mekke'ye gelmişti. Mekke halkı etrâfına toplanıp, "Bana duâ et, bana duâ et deyince hepsine duâ ediyordu. Abdullah bin es-Sâib anlatır. "Ben genç idim. Bir ara O'na yaklaştım ve kendimi tanıtmağa çalıştım. Beni tanıdı ve "Sen Mekke'nin en iyi okurlarından birisin" dedi. Ben de "Evet" dedikten sonra bir ara: "Amca senin duân makbûl, herkese duâ edip duruyorsun, kendin için duâ etsen de gözlerin açılsa olmaz mı?" dedim. Sa'd gülümseyerek "Oğlum Allahü teâlânın benim hakkımdaki takdîri (gözümün görmemesi), gözümün görmesinden, daha güzeldir" buyurdu.

Sa'd bin Ebî Vakkas hazretleri buyurdu ki: Hayatımda üç gün ağladım. Bunlardan biri, Resûl-i ekrem'in (aleyhisselâm) vefât ettiği zaman, ikincisi Hazret-i Osman'ın şehîd edildiği zaman, üçüncüsü de Hakka sığınırken ağladım."

Yine buyurdular ki: "Bir kimse gündüz hatim okursa, melekler ona akşama kadar duâ eder. Gece okursa sabaha kadar duâ eder."

----

1) Müsned-i Ahmed bin Hanbel cild-4, sh. 168
2) El-A'lâm cild-3, sh. 87
3) Târîh-ül-hamîs cild-1, sh. 499
4) Tehzîb-ut-tehzîb cild-2, sh. 483
5) Hilyet-ül-evliyâ cild-1, sh. 92
6) Tabakât-ı İbn-i Sa'd cild-3, sh. 138
7) El-İsitâb cild-2, sh. 106
8) El-İsâbe cild-2, sh. 30
9) Müslim Bab-ı Fedâil-üs-sahâbe
10) Tam İlmihâl Se'âdet-i Ebediyye sh. 550, 585, 926, 992, 1059
11) Herkese Lâzım Olan Îmân sh. 98
12) Kâmûs-ul-A'lâm cild-1, sh. 2570
13) Taberî cild-2, sh. 60, cild-3, sh. 293
14) Fütûh-ul-Büldan sh. 255
15) Üsûd-ül-gâbe cild-2, sh. 290
16) Sahîh-i Buhârî cild-4, sh. 212
17) Umdet-ül-Kârî cild-4, sh. 32